

Book Reviews/Boekresensies

Grondtrekke van die Siviele Prosesreg in die Landdroshowe

deur CF Eckard

Tweede Uitgawe
Juta & Kie, Bpk 1990
1xii + 385 Bladsye
Sagteband R86 (AVB uitgesluit)

In die voorwoord tot die eerste uitgawe van die boek vermeld die skrywer dat hy hom ten doel stel om 'n werk te skryf wat in hoofsaak verduidelik hoe die beginsels van die siviele prosesreg in die praktyk toegepas word en as sodanig in die behoefte van prokureursleerkerke (kandidaat-prokureurs), advokaat-pupille en senior studente te voorsien. By die tweede uitgawe is dieselfde doelwit, soos die titel van die boek trouens ook aandui, nagestreef.

Dit is jammer dat die skrywer, met uitsondering van die *audi alteram partem*-beginsel wat hy as "die beginsel wat die hele siviele prosesreg ten grondslag lê" (p60) beskryf, nie ook na ander relevante beginsels verwys nie. In dié verband kan beginsels soos *nemo iudex sine actore, ne eat iudex ultra petita partium*, die beginsel van insameling en aanbieding van getuienis deur die partye en prosedurele ekonomie, en hoforganiese beginsels, genoem word. 'n Kort uiteensetting van sodanige beginsels oftewel kenmerke van die adversatiewe stelsel sou ongetwyfeld tot 'n beter begrip van die praktiese werking van die hofreëls wat daaruit voortvloei by die vermelde lesersgemeenskap kon lei. Desnieteenstaande word daarin geslaag om die hele spektrum van landdroshofprosedure op 'n kort, eenvoudige en duidelike wyse aan die leser te bied.

Naas 'n inhoudsopgawe en 'n vonnis-en onderwerpregister beskik die boek oor numeriese lysse van artikels, reëls en vorms tot die reëls. 'n Alfabetiese lys van voorbeelde vergemaklik naslaanwerk aansienlik.

Die formaat van die boek is vergroot en in die algemeen meer indrukwekkend as dié van die eerste uitgawe.

Statutêre wysigings en belangwekkende hofuitsprake is bygewerk tot by dié wat op 1 Julie 1989 in werking getree het. In laasgenoemde verband sou 'n verwysing na die volgende wenslik wees:

- Mills v Starwell Finance (Pty) Ltd* 1981 3 SA 84 (N) in verband met die tydstip waarop jurisdiksie ingevolge artikel 28 bepaal word;
- Minister of Law and Order v Patterson* 1984 2 SA 739 (A) in verband met die "woning" van die Staat by die toepassing van artikel 28(2).

Eweneens is die insluiting van 'n voorbeeld van 'n verweerskrif op die meriete wenslik. 'n Groot deel van die waarde van die boek lê immers in die uiters nuttige voorbeelde waar die praktiese toepassing van die tersaaklike reël(-s) aan die leser geïllustreer word (kyk in hierdie verband ook die kommentaar van Van Blerk en Venter 1984 *De Rebus* 611-12).

Die inwerkingtreeding van nuwe wetgewing kort na die verskyning van die boek het die skrywer se moeitevolle arbeid nie ontsien nie. In dié verband het die Wet op Balju's 90 van 1986 wat op 1 Maart 1990 in werking getree het onder andere meegebring dat die amp van geregsbode met dié van balju vervang word. Gevolglik moet verwysings in die boek na "geregsbode" in die lig van hierdie wysigings gelees word.

Tik- en ander foute is opgemerk. Slegs die volgende word genoem:

- Inhoudsopgawe pxiv par 11: verwys nog na "duisend vyfhonderd rand" en "drieduisend rand";
- p70: *Simross Vintners (Pty) Ltd v Vermeulen en twee ander sake* 1978 1 SA 799 (T) ipv 1987 1 779 (T);
- p77 par 2: Lettertipe verskil;
- p89 vorm II: "gedasteer" ipv "gedateer".

In die geheel gesien geld die positiewe kommentaar wat ten opsigte van die eerste uitgawe gelewer is in 1984 *De Rebus* 611; 1984 *TRW* en 1985 *SALJ* 196 sonder voorbehoud ook vir die tweede.

Daar kan met verwagting uitgesien word na die publikasie van *Principles of Civil Procedure in the Magistrates' Courts*.

Danie van Loggerenberg
Pretoriase Balie

□ □ □

Juta Legislation Service:

Family Law Legislation
Volume II, Husband and Wife

Compiled and edited by GB Bradfield
English/Afrikaans loose-leaf service
issue R86 (GST excluded)

In a publisher's note dated September 1985, Juta & Co Ltd stated: "In response to a long-felt need for the more important statutes to be published individually and bilingually in a form that can readily be kept up to date, Juta's has introduced its loose-leaf series with four of the most important Acts. It is intended that further titles will shortly be added to the series."

With this, the second volume of the sixth title in the series, the publisher has once again excellently succeeded in achieving its aim.

Volume II deals with the South African legislation relating to husband and wife in four sections: marriage; divorce; maintenance and, lastly, Act 81 of 1963. These sections are neatly separated by different coloured divider boards. The following titles are included, each of them separated by a blue title-page from the other:

(a) Marriage:

Marriage Act 25 of 1961 and regulations
Matrimonial Affairs Act 27 of 1953
Matrimonial Property Act 88 of 1954

(b) Divorce:

Divorce Act 70 of 1979
Dissolution of Marriages on Presumption of Death Act 23 of 1979
Mediation in Certain Divorce Matters Act 24 of 1987